

It has been summarized, that the problem of forming informational and analytical competence of future economists in international relations is one of the pressing problems in pedagogical theory and practice, which requires further study and decision. The trends to improve the quality of the process of informatization of economic education are highlighted: to improve the methodology and strategies for selecting the content, methods and forms of education that correspond to the tasks of the future economists in international relations in the conditions of the information environment; designing and implementing scientific and methodological educational systems focused on the development of intellectual potential of students, formation of informational and computer literacy, activity, tolerance, flexibility, analytical thinking, information reflection and responsibility; creation and application of ICT tools that provide the functions of collecting, producing, storing, and transmitting information.

Key words: *economists in international relations, competence, informational and analytical competence, formation of informational and analytical competence, pedagogical conditions.*

УДК 378:373.2-051]:355.4(477)-057.36

Вікторія Удот

Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки

ORCID ID 0000-0002-7737-8517

DOI 10.24139/2312-5993/2018.09/315-326

ОБҐРУНТУВАННЯ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ВЗАЄМОДІЇ З РОДИНАМИ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

У статті науково обґрунтовано та графічно представлено структурно-функціональну модель професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з родинами учасників бойових дій, яка складається із п'яти блоків: цільового, методологічного, змістового, процесуального та результативного. Автором проаналізовано підходи провідних науковців до категорій «модель» і «моделювання» та сформульовано власні визначення цих понять. Узагальнено вимоги, які забезпечують відповідність структурно-функціональної моделі цілям моделювання й ефективності її функціонування.

Ключові слова: *взаємодія, вихователь, заклад дошкільної освіти, метод моделювання, модель, професійна підготовка, родина учасника бойових дій, структурно-функціональна модель.*

Постановка проблеми. У зв'язку з соціально-політичною ситуацією в нашій державі стрімко збільшується кількість родин, члени яких брали/беруть участь у бойових діях, а також сирітських родин (унаслідок загибелі членів родин). Таке становище в родині впливає великою мірою на виховання, формування та розвиток особистості дитини, особливо дошкільного віку. Вихователі закладів дошкільної освіти разом з батьками (членами родин) повинні сприяти гармонійному розвитку дошкільника. Для цього педагогам необхідно враховувати особливості, проблеми та

потреби таких родин. У зв'язку з цим помітні слабкі місця професійної підготовки вихователя.

З огляду на це, виникає необхідність функціонування нової моделі підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з родинами учасників бойових дій (далі РУБД). Зважаючи на сучасні досягнення системи освіти, В. А. Ковальчук вважає, що структурними елементами сучасної моделі професійної підготовки майбутнього педагога мають бути: оновлений зміст освіти на основі міждисциплінарності та інтегративності, нова організація освітнього простору, що характеризується параметрами нелінійності, мобільності, з орієнтацією на побудову студентами індивідуальних освітніх маршрутів, включення роботодавців у процес підготовки педагога. Позиція студента має відображати позицію суб'єкта свободи, вибору й відповідальності (Ковальчук, 2015, с. 83–90). Це можливо за умови підходу до формування майбутнього вихователя як педагога-фахівця, який вирізняється спеціальними професійними якостями й уміннями, який здатен адекватно реагувати на нестандартні ситуації, універсалізмом, достатнім орієнтуванням у педагогічній взаємодії для розв'язання професійних завдань.

Аналіз актуальних досліджень. Метод моделювання є предметом широкого використання в сучасних науково-педагогічних дослідженнях (В. Гриньова, С. Гончаренко, О. Дубасенюк, В. Загвязинський, О. Карпенко, В. Краєвський, Є. Лодатко, А. Новіков, С. Сисоєва, В. Чайка, Л. Ядвиршис та ін.), зокрема, моделювання професіограми майбутнього педагога (В. Беспалько, Н. Кузьміна, А. Маркова, В. Сластьонін, Р. Скульський та інші вчені).

С. Архангельський, І. Блауберг, С. Вітвицька, В. Глушков, Т. Гуменюк, М. Кларін, Г. Суходольський, Є. Романов у своїх дослідженнях звертаються до проблеми моделювання педагогічних процесів.

Різні аспекти підготовки майбутнього вихователя закладів дошкільної освіти з використанням методу моделювання розглядали у своїх дослідженнях Ю. Галагузова, В. Безруков, В. Кушнір, О. Попович та ін. Проте, спеціальних досліджень, у яких розглядалися б моделі чи педагогічні умови професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з РУБД, знайдено не було.

Метою статті є побудова структурно-функціональної моделі професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з родинами учасників бойових дій

Методи дослідження, що були використанні в ході написання цієї публікації, включають: аналіз наукової літератури, систематизація, узагальнення, порівняння, моделювання.

Виклад основного матеріалу. Для підвищення рівня готовності майбутніх вихователів до взаємодії з родинами учасників бойових дій одним із дослідницьких завдань була розробка моделі, яка б відтворювала

процес формування когнітивного, мотиваційного, інструментального та операційного компонентів готовності.

Постійне використання методу моделювання в педагогічних дослідженнях спонукало до виокремлення значної кількості визначень поняття «модель».

Варто зауважити, що модель – це штучно створений об'єкт у вигляді схеми чи фізичної конструкції, знакових форм чи формул, який відображає в більш простому вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки між елементами досліджуваного об'єкта (Бешенков, 2002); у філософському розумінні – це уявно представлена або матеріально реалізована система, яка відображає або відтворює об'єкт дослідження й здатна замінити його так, що її вивчення дасть нову інформацію про цей об'єкт; дає змогу чітко визначити структурні компоненти, розглядати зв'язки між ними (Штофф, 1972).

В українському педагогічному словнику немає чіткого визначення терміну «модель». Проте запропоновано тлумачення поняття «моделі навчальні» – навчальні посібники, які є умовним образом (зображення, схема, опис тощо) якогось об'єкта (або системи об'єктів), який зберігає зовнішню подібність або пропорції частин при певній схематизації та й умовності засобів зображення (Гончаренко, 1997, с. 213).

Категорія «модель» тісно пов'язана з «моделюванням». С. Гончаренко визначає педагогічне моделювання як науково обґрунтоване конструювання, яке відповідає заданим вимогам і наміченій до побудови в близькому або віддаленому майбутньому моделі досліджуваного педагогічного процесу, ізоморфної реальному об'єкту з погляду властивостей, які вивчаються в ході педагогічного експерименту (Гончаренко, 2011, с. 342). Метою педагогічного моделювання, на думку науковця, є виявлення можливостей удосконалення навчально-виховного процесу, пошуку резервів підвищення його ефективності та якості на основі аналізу моделі.

Н. Урум метою моделювання вважає побудову цілісної системи такої підготовки, що дає змогу розглянути її основні складові – цілепокладання, структурування педагогічного процесу, створення педагогічних умов для використання відповідних методів, засобів формування готовності майбутнього педагога до відповідної діяльності (Урум, 2008, с. 89).

Відповідно до завдань дослідження вважаємо за доцільне обґрунтувати розуміння поняття «модель» і дати власне трактування процесу моделювання, що забезпечить чітке створення аналогу досліджуваного процесу й можливість його поетапного конструювання. Згідно з наведеними вище визначеннями, під «моделлю» ми розуміємо узагальнену схему, яка відображає суттєві зв'язки між структурними компонентами, що забезпечують підготовку майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з родинами учасників бойових дій. Що ж до визначення поняття «моделювання», то в його основу ми

вкладаємо – конструювання, створення педагогічно-обґрунтованої, цілісної схеми взаємопов'язаних компонентів. Отже, моделювання є обов'язковою частиною досліджень і розробок, а його результатом є модель.

У процесі створення моделі підготовки вихователів до взаємодії з родинами учасників бойових дій ми дотримувалися вимог, які, на думку науковців, забезпечують її відповідність цілям моделювання та ефективність функціонування:

- інгерентність, тобто необхідність достатньою мірою узгоджувати створювану модель із середовищем, у якому їй належить функціонувати;
- модель має відповідати об'єкту, що моделюється, і бути в змозі його замінити;
- простота: у своєму змісті модель повинна включати найбільш істотні якості або характеристики досліджуваного процесу;
- педагогічна модель повинна містити характеристики, що мають позитивний вплив на якість освітньої діяльності та на особистість кожного суб'єкта освітнього процесу;
- чіткість і лаконічність з достатнім ступенем деталізації;
- адекватність, тобто її повнота, точність, істинність дають можливість досягти поставленої мети;
- легкість і доступність у використанні;
- модель та її структурні складові повинні підлягати діагностуванню та контролю на всіх стадіях освітньої роботи;
- модель повинна забезпечувати не лише контроль за процесом, а й можливості активного втручання з метою корекції процесу (Новиков, 2004; Липский, 2004).

Ефективність функціонування будь-якої моделі залежить і від чіткого дотримання певних етапів її створення. Для відтворення алгоритму створення моделей ми звернулися до висновків досліджень К. Масленнікової. Науковець у структурі моделювання виділяє чотири етапи:

1) постановка завдання (визначення місця та ролі досліджуваного об'єкта в системі освіти);

2) створення та вибір моделі з метою вивчення оригіналу (побудова системи компонентів структури досліджуваного об'єкту);

3) вивчення моделі (установлення взаємозв'язків між компонентами системи);

4) перенесення даних, отриманих у результаті вивчення моделі, на оригінал (узагальнення результатів та прогнозування змін щодо поведінки досліджуваного об'єкта) (Масленнікова, 2011).

Варто зауважити, що Т. М. Шкваріна пропонує на завершальному етапі виконувати практичну перевірку одержаних за допомогою моделювання знань і їх використання для узагальнення теорії об'єкта чи управління ним (Шкваріна, 2008, с. 103).

Аналізуючи дані провідних педагогічних досліджень, ми виявили, що найбільш вживаними педагогічними моделями є структурні, функціональні, системно-функціональні, структурно-функціональні, структурно-змістові та концептуальні моделі, які відображають систему взаємозв'язків між компонентами моделі та її характерні особливості.

Найбільш доцільним, з огляду на особливості нашого предмета дослідження, вважаємо використання структурно-функціональної моделі. Дана модель включає в себе опис структури та змісту педагогічного явища в їх взаємозв'язку та дає змогу визначити зміст діяльності педагога, методологічні підходи, методи й засоби реалізації поставленої мети.

Розглянемо модель підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з родинами учасників бойових дій (рис. 1). У своєму дослідженні ми виокремили такі структурні блоки розробленої нами моделі: цільовий, методологічний, змістовий, процесуальний та результативний. Охарактеризуємо кожен із них.

Цільовий блок моделі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з РУБД представлений такими компонентами: мета підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з РУБД, завдання підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з РУБД та принципи підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з РУБД.

Оновлення вимог до професійної діяльності вихователів закладів дошкільної освіти, у зв'язку з соціально-політичною ситуацією в країні, збільшенням кількості родин учасників бойових дій, окреслили мету структурно-функціональної моделі: підготувати майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з родинами учасників бойових дій. На основі загальної мети визначаються завдання, реалізація яких наближає до бажаного результату. Окрім того, постійно розширюються обсяги інформації, змінюються суспільні вимоги до вихователя та практики педагогічної діяльності, розробляються нові навчальні програми, створюються нові технології навчання й виховання, педагогічна наука йде вперед, що обумовлює необхідність постійної конкретизації цілей і врахування як суспільних, так і особистісних потреб майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Запропонована модель підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД є відкритою моделлю, що свідчить про її тісний взаємозв'язок із зовнішнім середовищем, який забезпечує врахування змін суспільного характеру щодо вимог до сучасного вихователя, змін і досягнень практики дошкільної освіти та змін і потреб особистості – молодшої людини, яка на даний момент навчається, а надалі прагне бути компетентним вихователем дітей дошкільного віку. Означений зв'язок має прояв і через цілі підготовки майбутніх вихователів, але в їх формулюванні слід врахувати потреби студентів.

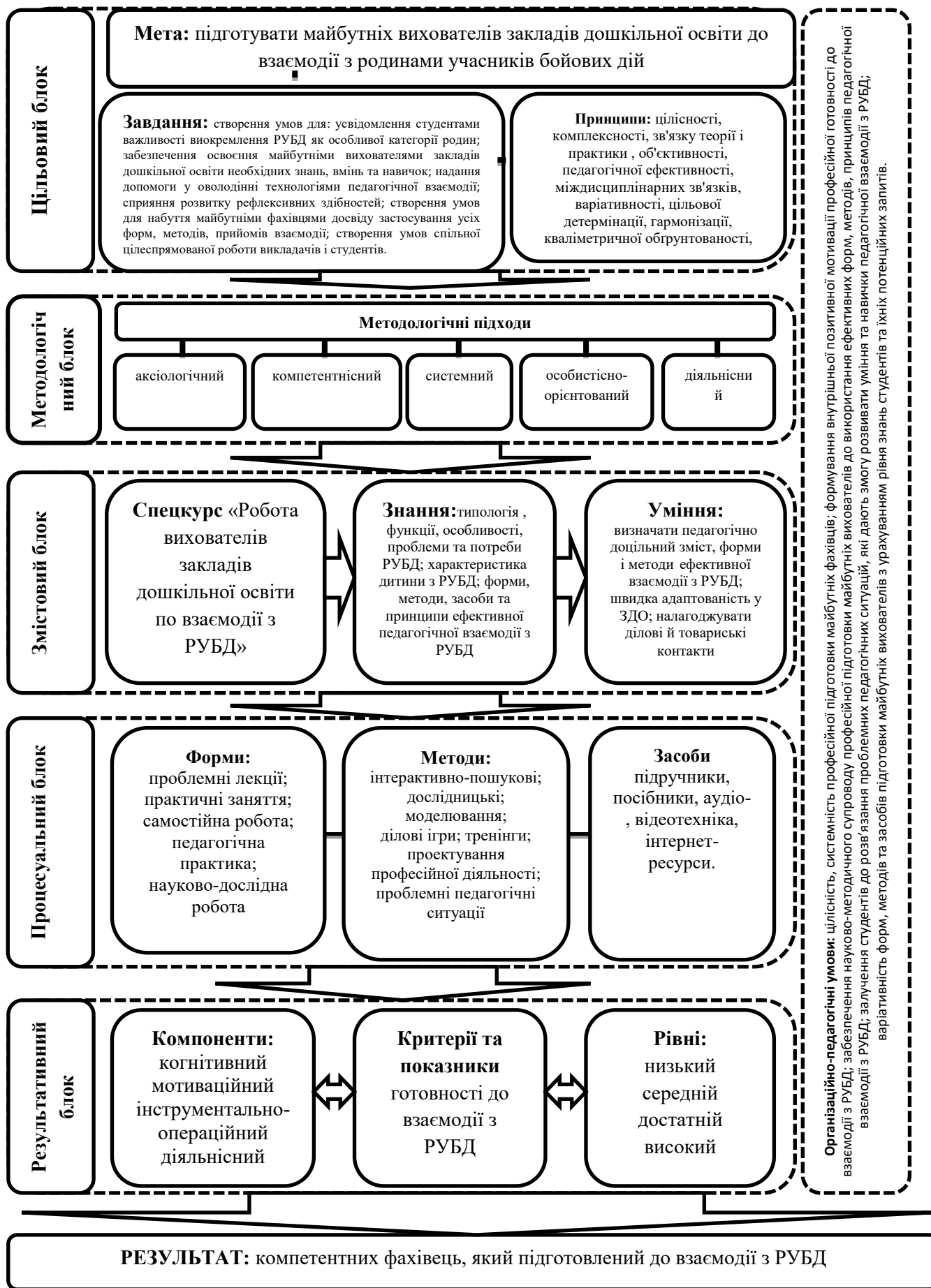

Рис. 1. Модель підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з родинами учасників бойових дій

Таким чином, у меті відображено кінцевий результат підготовки (компетентний фахівець, який здатний до педагогічної взаємодії з РУБД, володіє ефективними формами, методами та прийомами), а через завдання вони конкретизуються відповідно до певних умов. Тобто, у завданнях відображається та сама мета, але вже у проблемній ситуації й розкриває комплекс дій та рішень, які слід виконати і прийняти для досягнення визначених цілей.

До завдань підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з РУБД ми відносимо:

- створення умов для усвідомлення студентами важливості виокремлення РУБД як особливої категорії родин дітей дошкільного віку, які потребують спеціальної уваги та підтримки, мотивація їх на здійснення ефективної педагогічної взаємодії з даною категорією родин;
- забезпечення освоєння майбутніми вихователями закладів дошкільної освіти необхідних знань, умінь та навичок для здійснення ефективної педагогічної взаємодії з різними типами РУБД (родина загиблого учасника бойових дій; родина, член/члени якої перебувають у зоні бойових дій; родина, член/члени якої повернулися з зони бойових дій);
- надання допомоги в оволодінні технологіями педагогічної взаємодії, роботи з інформацією та інформаційними джерелами;
- сприяння розвитку рефлексивних здібностей у процесі педагогічної взаємодії майбутніх вихователів з РУБД;
- створення умов для набуття майбутніми фахівцями досвіду застосування всіх форм, методів, прийомів взаємодії (у навчальному процесі, під час педагогічної практики, самостійної роботи, спілкуванні, соціальних контактів та ін.);
- створення умов спільної цілеспрямованої роботи викладачів і студентів у процесі підготовки майбутніх фахівців.

Реалізація встановлених мети та завдань має здійснюватися на основі визначених нами принципів підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД. Це принципи цілісності вивчення проблем, комплексного використання методів, зв'язку теорії і практики, об'єктивності, педагогічної ефективності, міждисциплінарних зв'язків, адекватності, варіативності, генетичної обумовленості, цільової детермінації, гармонізації, кваліметричної обґрунтованості, системності, що забезпечують ефективність підготовки майбутніх вихователів.

Методологічний блок містить методологічні підходи, які є підґрунтям формування готовності майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД. У дослідженні процес підготовки майбутніх педагогів до взаємодії ґрунтується на кількох взаємопов'язаних наукових підходах, з-поміж яких ми виокремлюємо:

- аксіологічний – спонукає під час відбору змісту, методів, форм підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД урахувати ціннісні орієнтації студентів;

- діяльнісний – передбачає таку організацію навчання й виховання, за якої майбутній педагог діє з позиції активного суб'єкта пізнання, у якого цілеспрямовано формуються навчальні вміння стосовно педагогічної взаємодії, планування етапів взаємодії, її виконання та регулювання;

- компетентнісний – шляхом реалізації цього підходу у студентів розвивається професійна компетентність, до складу якої входять уміння взаємодіяти з РУБД;

- особистісно-орієнтований – забезпечує орієнтування на особистість кожного студента у підготовці до взаємодії з РУБД; спрямований на таку взаємодію суб'єктів навчального процесу, яка сприятиме особистісному зростанню майбутнього педагога;

- системний – забезпечує дослідження педагогічної взаємодії вихователя з РУБД як багатоаспектного поняття, до складу якого входять взаємопов'язані й взаємозалежні елементи; процес підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД є педагогічною системою.

Змістовий блок моделі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти відображає компоненти, що складають зміст цієї підготовки, тобто зміст роботи, яка забезпечує ефективну педагогічну взаємодію майбутніх педагогів з РУБД. В основу зазначеного блоку покладено розроблений нами спецкурс «Робота вихователів закладів дошкільної освіти по взаємодії з РУБД», який буде реалізуватися на етапі підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД. Дана програма створена відповідно до авторської структурно-логічної схеми «Взаємодія вихователя з родиною учасника бойових дій» (представлена в попередніх дослідженнях). Мета вивчення курсу полягає у професійній підготовці вихователя до взаємодії з РУБД, культури взаємодії та професійно-значущих і професійно-особистісних якостей. Наступним компонентом змістового блоку є знання, які здобуваються під час реалізації даного спецкурсу про типологію, функції, особливості, проблеми та потреби РУБД; характеристику дитини, яка виховується в РУБД; форми, методи, засоби та принципи ефективної педагогічної взаємодії з РУБД. На основі здобутих знань та під час проведення практичних занять формуються вміння у студентів: визначати педагогічно доцільний зміст, форми та методи ефективної взаємодії з РУБД; налагоджувати ділові й товариські контакти; швидко адаптованість у ЗДО тощо.

Складові елементи процесуального блоку моделі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з РУБД вміщують інструментарій реалізації цілей та змісту моделі. Даний блок включає такі компоненти: форми, методи та засоби. До оптимальних форм підготовки ми

відносимо: проблемні лекції, практичні заняття, самостійну роботу, педагогічну практику, науково-дослідну роботу. Ефективними методами підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД вважаємо: інтерактивно-пошукові, дослідницькі, моделювання, ділові ігри, тренінги, проектування професійної діяльності, проблемні педагогічні ситуації. Для підсилення ефективності використання форм та методів пропонуємо застосування таких засобів, як підручники, посібники, аудіо-, відеотехніка, інтернет-ресурси.

Результативний блок моделі формування готовності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, відображений нами у відповідній моделі (рис. 1), показує рівень їх готовності до взаємодії з родинами учасників бойових дій. Цей блок включає такі складові: компоненти готовності майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД (когнітивний, мотиваційний, інструментальний, діяльнісний); критерії та показники готовності майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД; рівні готовності майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД (низький, середній, оптимальний, високий).

Ефективність та результативність процесу професійної підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД залежить від комплексу засобів – педагогічних умов. Умовами успішної реалізації представленої моделі визначено:

- цілісність, системність професійної підготовки майбутніх фахівців;
- формування внутрішньої позитивної мотивації професійної готовності до взаємодії з РУБД;
- забезпечення науково-методичного супроводу професійної підготовки майбутніх вихователів до використання ефективних форм, методів, принципів педагогічної взаємодії з РУБД;
- залучення студентів до розв'язання проблемних педагогічних ситуацій, які дають змогу розвивати вміння та навички педагогічної взаємодії з РУБД;
- варіативність форм, методів та засобів підготовки майбутніх вихователів з урахуванням рівня знань студентів та їхніх потенційних запитів.

Варто зауважити, що впровадження педагогічних умов ми розглядаємо як спеціально сконструйований процес, що слугує основою реалізації розробленої нами моделі професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з РУБД з метою виявлення її ефективності.

Висновки. Отже, модель підготовки майбутнього вихователя до взаємодії з родинами учасників бойових дій спрямована на перспективу, її результат – компетентний фахівець – вихователь закладів дошкільної освіти, який буде обізнаний з особливостями, проблемами та потребами РУБД, буде володіти ефективними формами, методами, та засобами педагогічної взаємодії, що допоможе йому підтримувати високий рівень компетентності впродовж професійної діяльності.

Важливо зазначити, що всі компоненти запропонованої моделі тісно взаємопов'язані й у результаті взаємодії забезпечують досягнення визначеної мети, тобто певного рівня підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з РУБД.

Запропонована модель є відкритою й динамічною, оскільки тісно взаємопов'язана із зовнішнім середовищем (соціально-політичною ситуацією в країні, збільшенням кількості військовослужбовців, які беруть участь у бойових діях як в Україні, так і в інших державах, збільшенням кількості осиротілих дітей, зокрема дошкільного віку). Ці чинники зумовлюють постійне підвищення вимог до компетентності вихователя, яка повинна швидко оновлюватися й розширюватися, а також повинні вдосконалюватися методи і технології навчання майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в упровадженні експериментальної моделі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з родинами учасників бойових дій у роботі зі студентами педагогічного факультету.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бешенков, С. А. (2002). *Моделирование и формализация*. Москва (Beshenkov, S. A., (2002). *Modeling and formalization*. Moscow).
2. Гончаренко, С. У. (2011). *Український педагогічний енциклопедичний словник*. Рівне (Honcharenko, S. U. (2011). *Ukrainian pedagogical encyclopedic dictionary*. Rivne).
3. Гончаренко, С. (1997). *Український педагогічний словник*. Київ (Honcharenko, S. (1997). *Ukrainian pedagogical dictionary*. Kyiv).
4. Ковальчук, В. А. (2015). Концептуальні положення моделі освітньо-виховної системи сучасної школи. *Сталий розвиток: проблеми та перспективи*, 83–90 (Kovalchuk, V. A. (2015). Conceptual regulations of the educational system model of the modern school. *Stable development: problems and perspectives*, 83-90).
5. Липский, И. А. (2004). *Социальная педагогика: Методологический анализ*. Москва (Lipskii, I. A. (2004). *Social pedagogy: Methodological analysis*. Moscow).
6. Масленнікова, К. С. (2011). Прогностична модель формування професійної компетентності майбутніх економістів та її експериментальна перевірка. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*, 45, 43-49 (Maslennikova, K. S. (2011). Prognostic model of the professional competence formation of future economists and its experimental verification. *Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*, 45, 43-49).
7. Новиков, А. М. (2004). *Образовательный проект: методология образовательной деятельности*. Москва (Novikov, A. M. (2004). *Educational project: methodology of educational activities*. Moscow).
8. Урум, Н. С. (2008). *Підготовка майбутніх вчителів до забезпечення здорового способу життя молодших школярів* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Київ (Urum, N. S. (2008). *Future teachers training in order to ensure healthy lifestyles of junior pupils* (PhD thesis). Kyiv).
9. Шкваріна, Т. М. (2008). Модель змісту підготовки вчителя до здійснення іншомовної освіти дошкільників. *Вісник Житомирського державного університету*, 103, 102-105 (Shkvarina, T. M. (2008). Content model of the teacher training for the

implementation of foreign language education for preschoolers. *Bulletin of Zhytomyr State University*, 103, 102-105).

10. Штофф, В. А. (1972). *Введение в методологию научного познания*. Ленинград (Stoff, V. A. (1972). *Introduction to the scientific knowledge methodology*. Leningrad).

РЕЗЮМЕ

Удот Виктория. Обоснование структурно-функциональной модели профессиональной подготовки будущих воспитателей учреждений дошкольного образования к взаимодействию с семьями участников боевых действий.

В статье научно обоснована и графически представлена структурно-функциональная модель профессиональной подготовки будущих воспитателей учреждений дошкольного образования к взаимодействию с семьями участников боевых действий, которая состоит из пяти блоков: целевого, методологического, содержательного, процессуального и результативного. Автором проанализированы подходы ведущих ученых к категориям «модель» и «моделирование» и сформулированы собственное определение этих понятий. Обобщены условия, обеспечивающие соответствие структурно-функциональной модели целям моделирования и эффективности ее функционирования.

Ключевые слова: взаимодействие, воспитатель, заведение дошкольного образования, метод моделирования, модель, профессиональная подготовка, семья участника боевых действий, структурно-функциональная модель.

SUMMARY

Udot Victoria. The basis of the structural and functional model of professional training of future pre-school institutions teachers for interaction with combatants' families.

The purpose of the article is to substantiate the structural and functional model of training of future pre-school institutions teachers to interact with the combatants' families. Research methods used for writing this publication: analysis of scientific literature, systematization, synthesis, comparison, modeling.

In the article the structural and functional model of professional training for interaction with combatants' families is scientifically substantiated and graphically represented. The above-mentioned model consists of five blocks: purposeful, methodological, content, procedural and effective. The author analyzes the approaches of leading scholars to the categories of "model" and "modeling" and formulates definition of these concepts. The requirements, which ensure the conformity of the structural and functional model with the objectives of modeling and the efficiency of its functioning, are generalized. The organizational and pedagogical conditions are outlined. It serves as the basis for realization of the model of professional training of future teachers, developed by the author, for interaction with combatants' families in order to identify its effectiveness.

The model of training of the future teachers for interaction with combatants' families is aimed at the prospect, its result is an experienced specialist – a teacher of the pre-school education institutions, who will be familiar with the features, problems and needs, will have effective forms, methods, and means of pedagogical interaction maintains a high level of competence during professional activity. The offered model is open and dynamic because it is closely connected with the environment: the socio-political situation in the country, the increase in the number of military personnel participating in hostilities in Ukraine and in other states, an increase in the number of orphaned children, in particular of pre-school age. These factors lead to a continuous increase in the requirements for the teacher's

competence, which must be quickly updated and expanded, as well as the methods and technologies of training future specialists in pre-school education should be improved.

The prospects of further research are seen in introducing an experimental model of training of future pre-school educational establishments teachers for interaction with combatants' families while working with students of Pedagogical Faculty.

Key words: *interaction, educator, pre-school education institution, method of modeling, model, professional training, combatant's family, structural and functional model.*

УДК 378.147

Тетяна Фоменко

Сумський національний
аграрний університет

ORCID ID 0000-0002-3048-7097

DOI 10.24139/2312-5993/2018.09/326-336

УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС АГРАРНИХ ВИШІВ

У статті охарактеризовано особливості інноваційних технологій, доцільність їх упровадження в освітній процес аграрних вишів. Виокремлено основні інтерактивні технології, які необхідно використовувати, щоб досягти ефективних результатів під час вивчення іноземної мови. Розглянуто можливості та практичне значення використання веб-квестів і тренінгів. У результаті дослідження встановлено, що застосування зазначених інтерактивних методів сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів; підвищує їхню мотивацію до іншомовної діяльності; сприяє розвитку навичок міжособистісного й професійного спілкування; удосконалює соціально значущі та професійно важливі особистісні якості майбутніх аграріїв.

Ключові слова: *інноваційні технології, інтерактивні методи, майбутні аграрії, іноземна мова, пізнавальна діяльність, професійне спілкування, веб-квест, тренінг.*

Постановка проблеми. Сучасний етап соціально-економічного розвитку України вимагає значного підвищення кадрового потенціалу країни на основі інновацій у системі освіти, важливим складником якої є підвищення якості професійної підготовки майбутніх аграріїв. В умовах модернізації вищої, зокрема аграрної, освіти впровадження інноваційних технологій в освітній процес набуває все більшого поширення, що уможливорює забезпечення якісно нового рівня підготовки майбутніх фахівців.

Безперечно, рівень підготовки майбутніх аграріїв має відповідати сучасним вимогам роботодавців і міжнародного ринку праці. Агропромислового комплексу потрібні фахівці, які володіють не лише найсучаснішим професійним досвідом, але й іноземною мовою з метою комунікації і задля самовдосконалення як особистості. Знання іноземної мови підвищує конкурентоспроможність і мобільність фахівців, є